

(نمره ۲۲۸)

تلگراف سر ادوارد گری سرپرست

وزارت خارجه ۴ دسامبر ۱۹۱۱

پس از اظهارات کنفیل وزارت امور خارجه روس اگر من
در اینجا بیانی بنمایم مبنی بر اینکه هرگاه در تعقیب وقایع حاضره
هر نوع تغییری هم در طهران حاصل بشود بهر صورت دولت
انگلیس نمی تواند مجدداً شاه مخلوع را بسمت ساقی بشناسد کان
نمیکم دولت روس از این بابت نگرانی حاصل بنماید

من چنین استنباط می نمایم که یک همچو اظهاری نهایت لزوم را
داشته باشد لهذا شما این عنوان را به کنفیل وزارت امور خارجه
بکنید و ضمناً خاطر نشان او بنمایید که اگر من در اینجا بعلاوه بیان
بنمایم که در اینخصوص دولت روس بمانا وفاقت و معاهدت دارد باعث
حدوث اثرات مطلوبی در انگلیس خواهد شد

(نمره ۲۲۹)

تلگراف سر جارج بارکلی سر ادوارد گری (واصله در ۵ دسامبر)

طهران ۵ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۳ ذیحجه ۱۳۲۹

رجوع بتلگراف ۳ دسامبر من. — دیشب وزیر امور خارجه ایران
را ملاقات نمودم آن جناب بمن اطلاع داد که نهایت جد و جهد را
برای متقاعد نمودن مجلس در قبول تقاضاهای روس بعمل آورده
است و نیز اظهار نمود که بعد از رأی دادن مجلس بر رد تقاضاها

کابینه استعفا دادند ولی بواسطه اظهارات نایب السلطنه و خواهش مجلس استعفاى خود را مسترد نموده و مجدداً مشغول کار شدند

حالا آن جناب شایق است با دولت روس داخل مذاکرات در این باب بشود و ترتیبی بدهند که تقاضاهای دولت روس مستقیماً محل استقلال ایران نباشد. حق اگر مجلس هم بقبول تقاضاهای حاضره متقاعد بشود آن تقاضاها اثرات سوء در شدت تهییج احساسات مملکت خواهد نمود و منجر به نتایجی خواهد شد که بکلی مخالف با اظهاری است که دولت روس در التیاتوم خود ذکر نموده است که میل دارد روابط و داد بین دولتین را بر اساس مستدامی برقرار بدارد. آن جناب سؤال نمود آیا بنظر من احتمال آن میرود که وزیر مختار روس از دولت متبوعه خودش تقاضا بنماید که بیک نحوی تقاضاهای خود را التیامی بدهند

من بوزیر امور خارجه جواب دادم که من همچو امیدی را از وزیر مختار منبوره ندارم ولی چون در غروب همان روز قرار ملاقاتی با مسیو پکلوسکی داشتم بنان جناب وعده نمودم که این اظهار را به مسیو پکلوسکی ابلاغ بنمایم

بعد از ملاقات همکار روس خودم و مذاکره با او بوزیر امور خارجه اطلاع دادم که کان میکنم مجاهدات آن جناب برای متقاعد نمودن مسیو پکلوسکی که از دولت متبوعه خودش درخواست جرح و تعدیل تقاضاها را بنماید ثمری نخواهد بخشید

(شماره ۲۳۰)

تاگراف سر جارج بارکلی بسرادوارد گری (واصله در ۵ دسامبر)

طهران ۵ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۳ ذی حجه ۱۳۲۹

رجوع بتلگراف ۴ دسامبر من

قوانسول انگلیس از رشت خبر میدهد بازهم قشون روس دیروز

بعزم طهران از رشت حرکت نمود

تأحال ۲۰۰۰ نفر سرباز و ۳۰۰ نفر قزاق از اینجا حرکت کرده‌اند

(شماره ۲۳۱)

تاگراف سر جارج بارکلی به سرادوارد گری (واصله در ۵ دسامبر)

طهران ۵ دسامبر ۱۹۱۱

رجوع بتلگراف ۴ دسامبر شما من احتمال خطری برای سفارت

فرض نمیکند و اضافه شدن مستحفظین سفارت هم لازم نیست

(شماره ۲۳۲)

تاگراف سر جارج بارکلی بسرادوارد گری (واصله در ۵ دسامبر)

طهران ۵ دسامبر ۱۹۱۱

رجوع بتلگراف ۴ دسامبر من

دیروز بلوا و هیجان کمتر بود برای مرتفع شدن محاصره بین

بختیارها و متابعین پیرم مشارالیه متابعین خود را بخارج شهر

فرستاده است

(نمره ۲۳۳)

تلگراف سر بچن به سرادوار دگری (واسله در ۵ دسامبر)
 سن پترزبورغ ۵ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۳ ذیحجه ۱۳۲۹
 (تلگراف ۵ دسامبر حاوی شرح مختصر مکتوب ذیل مورخه ۹
 دسامبر است) بحض وصول تلگراف ۲ شهر حال شما مکتوب
 خصوصی به کفیل وزارت امور خارجه روس نوشته و اظهار نمود
 امیدوارم که دیگر از این نوع تقاضاهای صعب الاجری بدون مشورت
 با دولت انگلیس بدولت ایران پیشنهاد نخواهند نمود و در ملاقاتیکه
 بتاريخ ۵ شهر حال با آن جناب نمودم در ضمن صحبت مراجعه باین
 مطلب نمودم . مسیو تراتوف اظهار داشت علت اینکه جواب
 مراسله شما را ننوشتم این است که میخواستم از شما سوال کنم
 آیا اتفاقی روی داده که باعث سوء تفاهمی شده باشد و الا با وجود
 آن همه اطمینان هائی که بشما دادم جهت ندارد سرادوار دگری همچو
 نظریات متشددی در این مسئله اتخاذ نمایند . من جواب دادم که
 ما تمام اقوال آن جناب را معتبر دانسته و آنچه را در باب مقاصد
 دولت روس بمن گفته است مورد اعتماد کامل قرار داده ایم ولی ممکن
 است چنان وقایع غیر منتظره يك مرتبه حادث بشود که ایضاً به
 مواعید و ابقاء به تأییدات سابقه برای دولت روس غیر ممکن بشود
 باینجهت است که سرادوار دگری اصرار دارند که قشون روس
 نباید ظهران را اشغال نمایند . مگر در صورت منحصر شدن چاره

ورود قشون روس به پایتخت بطور حتم تولید حوادث اسف انگیز خواهد نمود و از احتمال گذشته بلکه یقین است که يك مقدار قتل در خود طهران واقع خواهد شد آنوقت محتمل است بنا گفته بشود که نظر به بعضی تکذرات جدید دولت روس لازم میدانند دعوی تمکین شدن به باره تقاضاهای دیگر را بنمایند که البته آن تقاضاهای مشکل تر از امثال سابق آن خواهد بود و متمایب آن خطر دیگری خواهد بود که اگر قشون روس حالیه طهران را فقط موقتاً اشغال بنماید ولی آنوقت بواسطه پیش آمد حوادث استنناک مجبوراً توقف موقتی قشون در طهران مبدل بیک مدت نا محدودی خواهد شد آن جناب جواب داد که فقط در دو صورت امر به پیش رفتن قشون بطهران خواهد شد یکی اینکه تا وقتی که بنا بشود قشون از قزوین حرکت بنماید تقاضاهای دولت روس پذیرفته نشده باشد و دیگر اینکه مسیو پکلووسکی حضور قشون را برای حفظ جان اتباع خارجه لازم بداند دسته عمده قشون تا ۸ روز دیگر بقزوین خواهد رسید و چون باید وسایل دست رسی به آنزلی فراهم بشود محتمل است که لازم بگردد دوسه روزهم در قزوین مکث بنمایند از استقرار دوهفته طول میکشد تا قشون بطهران برسد ولی اینراهم باید در نظر داشت که شاید هر آن وضع طهران طوری بشود که مسیو پکلووسکی يك دسته قزاق بنهایت عجز برای محافظت خودش نخواهد ظاهرأ بموجب راپورتیکه بان جناب رسیده يك عمده قلیلی استعداد

یکی دو عراده توپ در طهران ترتیب داده شده که در صورت ورود
 فشون روس با آنها مقابله نمایند و این اسباب کمال اسف است
 چون اگر چه مجادله يك همچو دسته قابل اهمیت نیست ولی خوب
 بود که مجادله مستقیم و منظم کایه واقع میشد بجهت اینکه يك همچو
 مجادله عاقبت تولید اختلافات و مشکلاتی خواهد نمود که منجر به
 نتایج سوء خواهد شد و نیز آن جناب اظهار نمود که اعمال و
 مجادلات نظامی طبعاً بسته بدست فرمانده فشون است و آنچه موکول
 به رأی خود او خواهد بود این است که ~~صکر~~ بنای مجادله بشود
 صلاح در اشغال کدام قسمت شهر است

من مجدداً رشته کلام را معطوف نمودم به مسئله امکان پیشنهاد
 تقاضاهای مجددی و مسیو نراتوف جواب داد که هیچ تقاضای دیگر
 پیشنهاد نخواهد نمود که محل پاتیک آبیہ ایران باشد مگر اینکه قبل از
 وقت به ما مشورت نموده و رضایت ما را اتحاد نماید

پس از آن من شروع بتذاکره مفاد تادگراف در شهر حال شما در
 موضوع شاه مخلوع نمودم . من اظهار نمودم اگر آنجناب شما
 را مختار بنماید که در پارلمان اظهار بنماید که دولتین تمهید نموده اند
 هیچوجه و هیچ نهیج شاه مخلوع را دیگر نشانند يك همچو اظهار
 مجددی مؤثر واقع خواهد شد که ضدیتی که در انگلیس نسبت به
 اعمال جدید روس حاصل شده است مرتفع خواهد شد و در ضمن
 ما را ملتزم مینماید . که من بعد در ایران با اعمال دولت روس معیت

داشته باشیم و میو براتوف جواب داد که در همین چند روز قبل بود او بحث شده که به محمد علی میرزا از طرف دولت روس اخطار شده است تصور اینرا نکند که دولت روس به او تقویت خواهد نمود آنجناب اظهار داشت نمیدانم غرض سراد و غیره گری از عنوان مسئله شاه مخلوع در این وضع چیست من اظهار نمودم بصاحت در این است دولتین معاهده نمایند که حتی اگر تا چند سال دیگر هم اهل ایران شاه مخلوع را دشمن بایران نمایند دولتین به هیچ وجه او را بسمت سلطنت نشناسند

من گفتم قصد سر ادوارد کری در این موضوع تغییر ناپذیر است و لازم است در این موقع رأی سر ادوارد کری در باب دیگر نشناختن شاه مخلوع بسمت سابقه عالی بشود چون در ایران عقیده عموم بر این است که نمایندگان دولت روس در تهیه دفع موانع و تسطیح طرق برای رجعت محمد علی میرزا هستند حتی در بعضی از نقاط انگلستان هم این مسئله در ذهن رسوخ نموده باضافه مشهور است که قشون روس در حدود این هستند که محمد علی را مجدداً تحت سلطنت بنشانند بنا بر این لازم است این سوء ظن از ذهن عامه خارج بشود و مشهور بگردد که این روایات مقرون بصحت نیست

من خاطر مسیو براتوف را متذکر نمودم که در تابستان گذشته وقتی که شاه مخلوع وارد بخارا ایران شد ما باو خاطر نشان نمودیم که ما دیگر او را نخواهیم شناخت چونکه اگر برخلاف این روش عمل

بنحایم مخالف باروید است که ما همیشه در باب مداخله نمودن در اینطور مخاصمات داخلی ایران سرمشق خود قرار داده‌ایم ولی اعلیحضرت معظم از موافقت با این مذاکره ما امتناع نمود حالا وضع این مسئله بکلی تغییر نموده محمد علی مجاهدات خود را نموده و نتوانسته کاری از پیش ببرد و شکستهای پی در پی از قشون دولتی خورده تا منجر به یأس کلی شده اگر حالا او در بچناک آوردن سریر سلطنت موفق بشود مستملاً بواسطه عزیمت قشون روس بظهران است که باعث ضعف دولت ایران شده و موقع مختمی بدست شاه مخلوع افتاده لهذا چنانچه ما در این موقع ساکت بنحایم هر اتفاقی بیفتد تو بیخ و ملامت آن را بعهده دولت روس وارد خواهند نمود

آن جناب صحت بیانات من را تصدیق نموده و فرمودند ولی اگر در عرض چند ساعه آتیه توجهات عموم بشرف شاه مخلوع مینوف بگردد و برای رجعت او حسن طلب بشود ما مجبور خواهیم بود که مجدداً اورا بشناسیم من اظهار نمودم وقتیکه در چند ماه قبل مذاکره مجدداً پناهنده شدن شاه مخلوع به روسیه بود آن جناب بالشخصه بمن گفته بود که ما در آتیه بکلی از این بابت آسوده خواهیم بود چون اعلیحضرت معظم از این پذیرائی سردی که در ایران از او شده بخدی مکدر است که دیگر هرگز روی خود را هم در ایران نشان نخواهد داد

پس از آن مسیو نراتوف چندین شق پیشنهاد نمود که بنظر او

رای تأمینات لازمه در این موضوع بکنی می نمود و از آن جمله یکی این است که دولت روس اطمینان بدهد مادامیکه قشون او در اشغال ایران باقی باشد شاه مخلوع شناخته نشود و یک شق دیگر این است که دولت روس بدون رضایت دولت انگلیس شاه مخلوع را نشناسد من اظهار نمودم عنوانیکه تعیین وقت در آن بشود معنی آن این است که شاه مخلوع دعوت بشود که پس از انقضاء مدت معینه رجعت بنماید و بالاخره من از آن جناب تمنا نمودم که نظر مشغلاتیکه سر ادوارد کری را در این باب دچار نموده همان قسمیکه او پیشنهاد نموده بدون اسم بردن از مدت یا چیز دیگری عنوان این مسئله را بنماید چون باین قسم برای منافع معاهده انگلیس و روس هم مرجح است من نیز اظهار نمودم که هیچ نوع صفات حمیده و خصایص پسندیده تا حال از شاه مخلوع بروز نموده که او را لایق سلطنت بدارد و اگر آن جناب در این مسئله بخویکه سر ادوارد کری تقاضا نموده موافقت بنماید من یقین دارم سر ادوارد کری با او معیت خواهد نمود که ترتیب حکومتی در طهران داده بشود که روابط و داد را با دولت روس کاملاً مفتوح بدارد و مقصودیکه هر دو دولت در نظر دارند همین است هر دو دولت اشتیاق دارند رویه مستدامی در ایران تاسیس بشود فقط اختلاف دولتین در باب وسایلی است که برای انجام این مقصود باید بکار برده بشود من با کمال اطمینان اظهار داشتم که اقدامات متفقانه نماینده های دولتین خیلی مؤثرتر از پیشنهاد

تقاضاها با سر نیزه تفتنگ خواهد بود
میو زاتوفی جواب داد آمل حمیمانه او همین است که استقرار
میت دولتین را به بیند و درباب مسئله شاه مخلوع هم قول داد که
سعی بخاید یلک عنوانی ترتیب بدهد که موجب استرضای خاطر جناب عالی
باشد (جارج بچین)

(نمره ۲۳۴)

تلگراف سر ادوارد کری به سر بچین
وزارت خارجه ۵ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۳ ذی حجه ۱۳۲۹
رجعت شاه مخلوع بعقیده من فقط محال مسئله استقرار حکومتی در
ایران که طرفدار منافع روس باشد واقع نخواهد شد لهذا نمیتوان
موافقت نمودن دولت روس را در این مسئله باما منحصر به لازم بودن
آن برای حوائج روس نمود چونکه آن باعث فراهم شدن مشکلات
برای ما هم خواهد بود . بنظر من برای دولت انگلیس محال است
که بعد از نقض عهد نمودن شاه مخلوع و مراجعت نمودن او بایران دیگر
دولت انگلیس بتواند او را بشناسد

(نمره ۲۳۵)

تلگراف سر ادوارد کری به سر بچین
وزارت خارجه ۵ دسامبر ۱۹۱۱
خزانه دار کل انتخاب مستر لکفر را بریاست مالیه تبریز نسخ نموده
از وزیر امور خارجه موقتی روس سؤال کنید که غرض دولت روس

از تقاضای انفصال لکفر همین بوده یا بکلی منفصل شدن او را نیز
استخدام دولت ایران خواستارند حالا دو سال است که او
مستخدم دولت ایران است و من باین عقیده هستم که دولت روس
فقط تعیین نشدن او به پیشکاری خزانه تبریز را میخواستند

(نمره ۲۳۶)

تلگراف سر جارج بارکلی بسر ادوارد کری (واسله در ۶ دسامبر)
تهران ۶ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۴ ذیحجه ۱۳۲۹
رجوع بتلگراف ۵ دسامبر من . — پیرم مجدداً بریاست نظمی
منصوب شد و ظاهراً هم او و هم متابعین او با اختیارها صالح نمودند

(نمره ۲۳۷)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادو ارد کری (واسله در ۶ دسامبر)
تهران ۶ دسامبر ۱۹۱۱
رجوع بتلگراف ۴ دسامبر من . — دسته قشون انگلیس بدون
آسیب دیگری باصفهان رسیدند حالت صاحب منصب مجروح هم رو
به بهبودی است کرنل دوکلاس تلگرافاً اطلاع میدهد که فرمانده
قشون بهیچوجه با قافله معیت نداشته همینکه شنیده است قافله جلورا
سارقین احاطه نمودند او تاخت نموده تا بسارقین رسیده و آنها را
متواری نموده کرنل دوکلاس کان میکند هیچ نسبت دیگری
به صاحب منصب مزبور نمی توان داد و او را مقصر فرض کرد

(نمره ۲۳۸)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۶ دسامبر)
طهران ۶ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۴ ذیحجه ۱۳۲۹
رجوع بتلگراف ۵ دسامبر من - قونسول انگلیس از رشت خبر
میدهد که يك دسته ديگر از قشون روس مركب از ۹۰۰ نفر سرباز
۴ دسامبر بعزم قزوین از رشت حرکت نمودند

(نمره ۲۳۹)

تلگراف سر جارج بارکلی بسر ادوارد کری (واصله در ۶ دسامبر)
طهران ۶ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۴ ذیحجه ۱۳۲۹
سردار اسعد دیروز وارد طهران شد

(نمره ۲۴۰)

تلگراف سر جارج بارکلی بسر ادوارد کری (واصله در ۶ دسامبر)
طهران ۶ دسامبر ۱۹۱۱
وزیر امور خارجه ایران مشتاقانه امیدوار است که بملاحظه اقدامات
مجدانه که او در متقاعد نمودن مجلس برای ترتیب قراری با روس
داد قشون روس از قزوین حرکت نمایند و قدری در آنجا مکث
کنند چون اگر حرکت بنمایند ترتیبی که او در نظر دارد بکلی
برهم میخورد و اوضاع صورت دیگر پیدا نموده و منقلب خواهد شد

(نمره ۲۴۱)

تلگراف سر جارج بارکلی بسر ادوارد کری (واصله در ۶ دسامبر)

طهران ۶ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۴ ذیحجه ۱۳۲۹
 رجوع بتلگراف ۱۷ نوامبر من . — هم پستخانه و هم تلگرافخانه
 مکاتبات و مخبرات برای کرمانشاه را قبول نمیکنند تلگراف
 اخیر قونسول انگلیس که با قصد بهمدان فرستاده شده و از آنجا
 بخاره شده بود دیروز بمن رسید و مبنی بر این بود که وسایل
 مخبره با بغداد هم مقطوع است باضافه قونسول مزبور غارت
 شدن کرمانشاهراهم پیش بینی نموده بود

(نمره ۲۴۲)

تلگراف سر بچن به سر ادوارد کری (واصله در ۶ دسامبر)

سن پترزبورغ ۶ دسامبر ۱۹۱۱

رجوع بتلگراف ۵ دسامبر شما . — کفیل وزارت امور خارجه
 روس در باب رجوع خدمت نمودن دولت ایران با مسیولکفر در
 محلهائیکه خارج از منطقه روس باشد مخالفتی ندارد

(نمره ۲۴۳)

تلگراف سر بچن به سر ادوارد کری (واصله در ۶ دسامبر)

سن پترزبورغ ۶ دسامبر ۱۹۱۱

من در ۶ شهر حال مسیو زاتوف را ملاقات نمودم آنجناب اظهار
 داشت امیدوار است ما یک ترتیبی برای حل این معما بدهیم که برای
 دولتین مناسب باشد ولی هنوز بمخالفت خود باقی بود و از هر نوع
 عنوانی در باب رجعت شاد مخلوع که دولتین را ملزم بدارد و در آتیه هم

تغییر نکردنی باشد امتناع داشت آن جناب در تأیید این عقیده خودش اظهار نمود که از قرار مسدود بعضی از بختیارها در باب رجعت محمد علی موافقت دارند و بعد از آنکه ما معاهده در باب نشناختن شاه مخلوع بنامیم اسکر فرضاً بختیارهای مزبور او را مجدداً به تخت سلطنت جای دادند آنوقت ما چه خواهیم کرد من جواب دادم که سرادوار دگری همه اینها را بلکه احتمال هر نوع اتفاقیهای دیگر را هم تصور کرده و هیچ چیز رأی قطعی او را در این باب تغییر نخواهد داد بختیارها اینقدر خواهان شهادت مخلوع نیستند که اصرار در تجدید سلطنت او داشته باشند خصوصاً در صورتیکه ما قبل از وقت بانها اطلاع بدهیم که ما او را باین سمت نخواهیم شناخت من از بیاناتیکه وزیر امور خارجه ایران به سر جارج بارکلی نموده بود مسرو ترا توف را مستحضر نمودم (بموجب تاسکراف سربارکلی مورخه ۵ دسامبر) آن جناب اذعان نمود نکته گذر تقاضای روس ممکن است احساسات دولت ایران را متلاطم بدارد تقاضائی است که در ماده دوم در باب مستشارهای خارجه شده ولی هر تغیر و تبدیلی در این نکته بشود باز اسباب ابتلای ما خواهد شد چون ممکن است دولت ایران یک نفر خارجه دیگر را انتخاب بنماید که اعمال او عیناً مثل اعمال شریستر باشد با بجهت نمیداند چطور میتواند تغیری در آن تقاضا داد بهلاوه تقاضای دولت روس فقط بیان مطالبی است که همیشه دولتین معاهدتین در آن موضوع

اصرار داشته‌اند و عملاً هم ملاحظه نموده‌اند
در موضوع دعوی خسارت هم اگر دولت ایران فقط قبول معاهدات
لازمه را بنماید دولت روس باکمال میل مساعدت در تسهیل آن
خواهد نمود

(نمره ۲۴۴)

تلگراف سر ادوارد گری بسرجارج بارکلی
وزارت خارجه ۶ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۴ ذیحجه ۱۳۲۹
خزانه دار کل - شما باید با مسیو پکلووسکی مذاکره بنمائید که نهایت
لزوم را دارد همان آن که استقاضاهای روس تمکین بشود بدون هیچنوع
دفع وقت شخص دیگری بجای شوستر منصوب بشود و نیز مذاکره
بنمائید کی برای این شغل مناسب‌تر و مقبول‌تر است

(نمره ۲۴۵)

تلگراف سر جارج بارکلی بسر ادوارد گری (واصله در ۷ دسامبر)
طهران ۷ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۵ ذیحجه ۱۳۲۹
وزیر مختار روس بمن اظهار داشته که ۴۰۰ نفر از قشون روس
وارد قزین شدند

(نمره ۲۴۵ ایضاً)

تلگراف سر جارج بارکلی بسر ادوارد گری (واصله در ۷ دسامبر)
طهران ۷ دسامبر ۱۹۱۱
قایم مقام شوستر - راجع بتلگراف دیروز شما

همکار روس من مرنارد را برای منصوب شدن بجای مستر شوستر
تصویب می نماید پس از انفصال مسیو نوز مرنارد رئیس کل
کهرکات ایران بوده رفتار او همیشه مرضی من بوده و گمان میکنم
نظار به تجربیات طولانی او در ایران و سبک سلوک مساعدی که
تا حال نسبت بسفارتین تعقیب نموده انتخاب او برای این مقام در این
موقع بسیار مناسب باشد

(نمره ۲۴۶)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۷ دسامبر)
طهران ۷ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۵ ذیحجه ۱۳۱۹
سردار اسعد مشغول بکار بردن نفوذ خودش است که انیامی در
ترتیبات حاضره بدهد و ظاهراً رجعت او بایران اسباب تسهیل و
ترقیه اوضاع شده احساسات عمومی ظاهراً مناسب تر می نماید
تمام فرق در مجلس حتی فرقه دمکرات هم متمایل بموافقت شده اند
و امید آن هست که کابینه در متقاعد نمودن مجلس به تمکین تقاضاهای
روس موفق بشود

(نمره ۲۴۷)

تلگراف سر ادوارد دگری به سر بچین
وزارت خارجه ۷ دسامبر ۱۹۱۱
گمان میکنم حالا موقع مقتضی است که من نظریات دولت انگلیس را
در باب بعضی مسائل لازمه صراحة روی کاغذ بیاورم که خوف

امکان وقوع اختلاف بین دولتین مرتفع بگردد و شرایط اتحاق دولتین در آتیه فراهم بشود شما باید یادداشتی مبنی عواد ذیل بوزیر امور خارجه دولت روس پیشنهاد نموده و اظهار امیدواری در پذیرفته شدن آن مواد بنمائید و در ضمن دولت مزبور نظریات خودش را هم بیان بنماید شما باید بهر حال توضیح بنمائید که من نمیخواهم با گرفتاریهای حاضره بواسطه شرح و بسط دادن در این موضوعات زحمات مسیو تراتوف را زیاد بنمایم و اذعان دارم که فقط مسئله قائم مقام مستر شوستر باید سرعاً موضوع بحث قرار داده بشود و بس :-

۱ - تسویه اختلافات موجوده باید بخوی بشود که ترتیب حکومتی در ایران داده بشود که با مواد معاهده انگلیس و روس موافقت داشته باشند و در باب منافع مخصوصه که دولتین در ایران دارند بی اعتنائی ننمایند.

۲ - من امیدوارم دولت روس هیچنوع قرارداری را که مربوط به رجعت شاه مخلوع باشد تجویز نخواهند نمود رجعت او فقط باعث تزلزل اوضاعیکه تاحال منقلب بوده خواهد شد که خود منافی با مقصود فوق الذکر است پس از آنکه شاه مخلوع در همین اواخر نسبت باخطاریکه دولتین با او نمودند که رجعت بایران ننماید بی اعتنائی نموده شناختن او بسلطنت با مقامات ما بکلی متباین است . باضافه عودت او باعث اقدامات منتقمانه او نسبت باشخصیکه اسباب اخراج او شده اند خواهد شد

۳ - بمحض حرکت مستر شوستر نهایت لزوم را دارد بکنفر خارجه دیگر که مقبول دولتين باشد انتخاب بشود که بجای او برقرار بگردد در این موضوع وزیر مختارهای دولتين باید باهم مذاکره نموده و شخص مناسبی را نامزد و معرفی نمایند

۴ - پس از آنکه دولت ایران با تقاضاهای روس موافقت نمود باید بانها معیت بشود که مملکت را منظم بدارند و برای انجام این مقصود پول لازم خواهند داشت لهذا دولتين باید بادولت مزبور مساعدت نمایند که تحصیل استقراضی بنماید

۵ - اگر دولت روس در باب تأدیة خسارت اصرار بنماید دولت ایران در این باب خیلی متزلزل خواهد شد بنا بر این امیدوارم پس از مرتفع شدن اختلافات موجوده يك طریق هم برای دفع این مشکل اتخاذ بشود

۶ - معلوم است که اشغال نمودن روس خاک ایران را واقدامات قشونی حالیة او دائمی نیست و عمل سطحی است و البته بمحض اینکه دولت ایران تقاضاهای روس را بپذیرد و اعادۀ نظم در شمال ایران مسلم بگردد این اقدام موقوف شده وقشون روس عودت خواهند نمود

(نمره ۲۴۸)

تلگراف سر ادواری بزر برتی

وزارت خارجه ۷ دسامبر ۱۹۱۱

محض استحضار میوز سازنوف شما باید یا مستقیماً یا بتوسط

گفت بنکنندرف یادداشتی باو پیشنهاد بنمائید که حاوی همان نظریات دولت
انگلیس باشد که در تلگراف امروز من به سر بجنان مصرح شده
(نمره ۲۴۹)

تلگراف سر جارج بارکلی بسمر ادوارد گری (واصله در ۸ دسامبر)
طهران ۸ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۶ ذیحجه ۱۳۲۹
بتلگراف ۶ دسامبر که از سن بطرز بدوغ مخابره شده مراجعه نمائید
دوسال است که مستر لکفر در طهران در وزارت مالیه ایران
در طبقات نازل اشتغال داشته و خدمات مفیده نموده است و در
مدت مزبور دولت روس هیچ مخالفی در باب اشتغال او در اینجا
نداشته اند آیا واقعاً اصرار دارند که حالا مستر لکفر از شغل
در وزارت مالیه خودش هم دست بردارد

(نمره ۲۵۰)

تلگراف سر جارج بارکلی بسمر ادوارد گری (واصله در ۸ دسامبر)
طهران ۸ دسامبر ۱۹۱۱
وزیر امور خارجه ایران دیروز بعد از ظهر بسفارت روس رفته و در
موضوع تقاضاهای روس با وزیر مختار مذاکره نموده بود آن جناب
اظهار داشته بود که ماده دوم التیماتوم عمده مسئله ایست که مشکلات
پیش آورده چون آن محل استقلال مملکت ایران است فرضاً اگر
دولت ایران تعهد بنماید که در تعیین مستشارهای خارجه ملاحظاتی
لازمه را مرعی بدارد که بمنافع دولتن ضرری وارد نیاید يك نوع

عنوانی است که شامل همان نتیجه مطلوبه دولت روس خواهد بود و اینطور هم باصراحة محل استقلال ایران نخواهد بود ممکن است بواسطه این تغییر عبارت مجلس هم آنرا قبول بناید و بهمین وسیله نیز ممکن است مجلس را متقاعد نمود که آن دو فقره تقاضاهای دیگر را هم قبول بنمایند

وزیر امور خارجه اظهار نموده بود امیدوار است پس از انجام مسائل فوق الذکر دولت روس قشون خود را عودت بدهند و نیز بیان نموده بود که چون عموماً باین عتیده هستند که ورود قشون روس بایران برای این است که مجدداً شاه مخلوع را برقرار بنمایند لهذا بجهت اینکه اعاده روابط و داد بین دولتین روس و ایران مشهود بگردد هیچ بهتر از این نخواهد بود که اعلیحضرت معظم را هم طرد بنمایند آن جناب نیز اظهار داشت که دولت ایران خیلی احتیاج بیک استقراضی دارد یا اقلأً بیک مبلغ مساعدۀ و برای تحصیل یکی از این دو فقره تقویت و همراهی دولت روس لازم است

(نمره ۲۵۱)

تلگراف سر بچنین به سرادوازدگری (واصله در ۸ دسامبر)

سن بطرز بورغ ۸ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۶ ذیحجه ۱۳۲۹

(تلگراف ۸ دسامبر حاوی شرح مختصر مکتوب ذیل)

(مورخه ۹ دسامبر است)

من مجدداً دیروز مسیو نراتوف را ملاقات نموده و یادداشتی را که حاوی

۶ فقره مسائل مندرجه در تلگراف روز قبل شما بود بان جناب تقدیم نمودم من توضیح نمودم که برای دفع هر نوع سوء تفاهمی که محتمل است واقع بشود سرادوار دگری صلاح بر این دیده که بعضی نکات لازمه پلتیکی را روی کاغذ بیاورد و باین واسطه اسباب متفقانه عمل نمودن دولتین فراهم شود باضافه اظهار نمودم امید است دولت روس نظریات دولت انگلیس را با نظریات خود موافق به بیند مسیو زاتوف پس از وعده دادن که توجه مخصوصی در موضوع این نکته بنماید اظهار داشت در باب قایم مقام مستر شوستر عقیده او بر این است که مستشارهای خارجه بهیچوجه نباید دیگر از اتباع یا اعیان دول معظمه انتخاب بشوند و در آتیه باید با نهایت دقت اختیارات مستشار مایه محدود بشود که بهیچوجه نتواند با قدرت مطلق العنان عمل بنماید پس از آن در موضوع استیضاح در پارلمان راجع بشاه مخلوع بامسیو زاتوف صحبت نمودم و بالاخره آن جناب عبارت ذیل را قبول نمود چون راه مخالفتی بر آن مفتوح نیست اگرچه باز اظهار نمود که باید بدو آنرا بمسیو سازاتوف پیشنهاد بنماید و مسیو سازاتوف هم حالا در پاریس است :-

“ دولت انگلیس بدوئت روس اطلاع داده است که اگر شاه مخلوع بخواهد خود را بسلطنت برقرار نماید دولت انگلیس نمی تواند او را باین سمت بشناسد علیهذا دولت روس هم از طرف خودش بدوئت انگلیس اطمینان داده است که هرگاه شاه مخلوع حالا در مجدداً جلوس

نمودن تحت سلطنت مجاهدت نماید دولت روس نیز متساویاً او را
باین سمت نخواهد شناخت و مادامیکه قشون روس در ایران توقف
دارند هیچوجه اقدام در تشجیع یا تسهیل عملیات شاه مخلوع برای
بدست آوردن سلطنت نخواهند نمود (جارج پچن)

(نمره ۲۵۲)

تلگراف سر ادوارد کری به سرپچن

وزارت خارجه ۸ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۶ ذی حجه ۱۳۲۹

رجوع بتلگراف دیروز من

شما باید یادداشت مضاعفی بکغیل وزارت امور خارجه روس پیشنهاد
بنمائید و در آن توضیح بنمائید که مقصود از عبارت ششم در یادداشت
قبل این است که بمحض اعاده نظم تمام قشون روس بانضمام عده که
در تبریز و اردبیل هستند باید از شمال ایران عودت داده بشود

(نمره ۲۵۳)

مکتوب سر برتی به سر ادوارد کری (واسله در ۹ دسامبر)

پاریس ۸ دسامبر ۱۹۱۱

آقا - وزیر امور خارجه روس که حالا در پاریس است امروز عصر
بملاقات من آمد برای اینکه در باب اوضاع ایران با من مذاکره نماید
و محض استحضار شما نظریات خودش را در خصوص اوضاع کنونی
ایران توضیح بنماید من در شروع مذاکره از تشویش شما
در باب وضعی که در ایران حادث شده صحبت نمود و از نگرانی شما

در موضوع پیشنهاد تقاضاهای روس بدولت ایران و حضور قشون روس در آن مملکت آن جناب را متذکر نمودم بملاحظه اینکه شاید سفیر کبیر روس مقیم لندن غفلت نموده باشد که بیانات شمارا در موضوع نکات مهمه راجع بایران که در دوّم شهر حال به سفیر مزبور عنوان نموده بودید بوزیر معظم الیه اطلاع بدهد من تلگراف شمارا بسر بچین در باب عنواناتی که باید کتباً بمسیو نرآنوف بنماید بمسیو سازانوف ارائه دادم بعد از آن یادداشتی مبنی به نظریات شما که در تلگراف دیروز شما به سر بچین مسطوراست بان جناب تقدیم داشتم و سواد آن یادداشت را با کمال اقتضار افاً ارسال میدارم مسیو سازانوف اظهار داشت تا درجه که عمیده شخصی او مدخلیت دارد او با نظریات شما موافقت نموده و آنها را قبول دارد ولی در موافقت وزیر مالیه روس در باب نظریات شما راجع بوجه خسارت نمیتواند جوابی بدهد بمحض اینکه در ۱۳ شهر حال به سن پترزبورغ وارد بشود نهایت سعی را خواهد نمود که یا دعوی تأدیّه وجه خسارت نسخ بشود یا یکنوع تعویضی بجای آن معین بشود که نتیجه آن تسهیل این تحمیل باشد و پس از اعماق نظر در باب اوضاع ایران در سن پترزبورغ با سفیر کبیر انگلیس در موضوع کلیه امورات راجع بایران مذاکره خواهد نمود بعد از آن مسیو سازانوف به تکذراتیکه دولت روس از دولت ایران حاصل نموده مراجعه نموده گفت رنجشهای روس بسیار است و بملاحظه ضعیف

بودن، ایران و توجه دولت روس باین مسئله متدرجاً ماده غلیظ شده ولی دولت ایران این ملاحظه روس را به ضعف دولت روس تعبیر نموده یعنی باز گشت قشون روس در وحله سابق که بطرف طهران میرفت دولت ایران را دلالت باین تصورات نموده

دولت ایران از صبوری دولت روس منتفع شده مسیو سازانوف نیز اظهار داشت که او کاملاً تصدیق دارد که نباید گذارد مسئله ایران بحدی غامض بشود که تولید اثرات سوء در روابط بین دولتهای روس و انگلیس بنماید و سرادوارد کری باید مترصد اقدامات من باشد و حتی القوه سعی خواهم نمود قراری در این باب بگذارم که از وقوع همچو نتیجه جلوگیری بشود آن جناب کمان میکرد تشددهای جاریه در انگلستان راجع بسبب رفتار روس در ایران غیر لازم است دولت روس بهیچوجه مایل نیست که طهران را اشتغال بنماید مگر در صورتیکه برای اجرای مقاصد خودش بکلی مجبور بشود و میلی هم بعودت شاه مخلوع ندارد اعلیحضرت مزبور بکلی در ایران بی اعتبار شده و باین واسطه وجود او برای اجرای مقاصد روس نسبت بمقام دولت ایران هیچ فایده ندارد در صورتیکه دولت روس هم واقعاً مقصودی در نظر ندارد

مسیو سازانوف شب ۱۱ شهر جاری از پاریس حرکت خواهد نمود

(امضا) فرانسس برتی

(سواد یادداشت سر برنی بمسیو سازانوف)

مبدأ کلیه تشویش سرادوار دیگری مسائله ایرانست سرادوار دیگری در این موضوع مذاکرات متشدد با کنت بن کندرف در ملاقات دویم شهر حال نموده و بی تردید سفیر کبیر مزبور در باب آن مذاکرات خاطر محترم مسیو سازانوف را مستحضر خواهد نمود سرادوار دیگری میل دارد نظریات خودش را در بعضی نکات لازمه روی کاغذ بیاورد برای اینکه احتمال وقوع اختلاف بین دولتین روس و انگلیس را مرتفع بدارد و شرایطی مقرر بشود که باعث امتداد موافقت دولتین بگردد و برای فراهم نمودن وسایل این اتفاق تشریح مواد ذیل را لازم میداند یعنی

۱ - تسویه اختلافات موجوده باید بخوی بشود که ترتیب حکومتی در ایران داده بشود که با مواد معاهده انگلیس و روس موافقت داشته باشند و در باب منافع مخصوصه که دولتین در ایران دارند بی اعتنائی ننمایند

۲ - مجدداً شناخته شدن شاه مخلوع بسمت سلطنت با مقامات دولت انگلیس منافی است چون پس از آنکه از طرف دولتین روس و انگلیس باو اخطار شد که بایران رجعت ننماید او باین اخطار وقعی نکذارده و برخلاف آن رفتار نمود عودت او بمقام سابقه با مقاصدیکه بموجب ماده اول در نظر است بکلی متضاد است علاوه بر رجعت او بایران باعث اقدامات منتقمانه از طرف او خواهد شد که نسبت باشخاصیکه مؤسس اخراج او از ایران شده اند تلافی ماسبق را بنماید

بنا بر این سر ادوارد کری امیدوار است که دولت روس راضی نخواهد شد که بواسطه اجازه رجعت دادن بشاه مخلوع اوضاع ناصکوار کنونی منقلب تر بشود

۳. — وزیر مختار روس و انگلیس در طهران باید دفعه در باب انتخاب يك مستشار مالیه خارجه باهم شور نموده و هر کس را تصویب نمودند برای قایم مقامی مستر شوستر معرفی نمایند چونکه خیلی لازم است شخصی انتخاب بشود که مقبول دولتمن روس و انگلیس باشد

۴. — پس از آنکه دولت ایران تقاضاهای دولت روس را قبول نمود دولتمن روس و انگلیس باید اقدامات در تسهیل حصول استقراری برای دولت ایران نمایند که در باب اعاده نظم در ایران با آن دولت مساعدت شده باشد

۵. — دعوی خسارت که دولت روس بایران پیشنهاد نموده اگر اصلاح نشود با مقصود مذکور در ماده ۴ متباین است سر ادوارد کری امیدوار است که پس از مرتفع شدن اختلافات موجوده دولت روس سعی نماید وسایلی فراهم بیاورد که اشکالاتیکه از مطالبه تأدیة خسارت برای دولت ایران حادث شده بر طرف بشود

۶. — سر ادوارد کری همچو مفهوم است که بمحض تمکین دولت ایران بتقاضاهای دولت روس واستقرار نظم در شمال ایران دولت روس از اشغال خلث ایران دست برداشته واقدمات قشونی خود را

که حالیه در جریان است و میگویند اقدامات مزبور سطحی است و دائمی نخواهد بود موقوف خواهد داشت سر ادوارد کری به سزرتی امر نموده است که در موقع تبلیغ مواد فوق بمسیوسازانوف اظهار بدارد مسئله که میشود اقدام فوری دریاب آن نمود عمل تعیین قائم مقام مستر شوستر است که باید نماینده های دولتین روس و انگلیس در طهران در این موضوع عطف توجه بنمایند سر ادوارد کری امیدوار است مسیوسازانوف با او هم عقیده شده و اقرار خواهد نمود که مواد مذکوره با نظریات دولت روس موافقت دارد.

پاریس ۸ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۶ ذیحجه ۱۳۲۹

(نمره ۲۵۴)

تلگراف سر بچن به سر ادوارد کری (واسله در ۹ دسامبر)
 سن پترزبورغ ۹ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۷ ذیحجه ۱۳۲۹
 من در موضوع تلگراف ۸ دسامبر سر جارج بارکلی امروز به مسیوسازانوف مذاکره نمودم مسیوسازانوف جواب داد که اشتغال مستر لکفر در طهران در وزارت مالیه مخالف میل دولت روس است هم بواسطه حرکات ضد روس او که کاملاً مشهود گشته هم بواسطه ارتباطی که او در این اواخر با مستر شوستر و استکس داشته آن جناب اظهار داشت که مشغله پیدا نمودن مستر لکفر در جای دیگر نباید برایش اشکالی داشته باشد

(نمره ۲۵۵)

تلگراف سرپنجن بسر ادوارد گری (واصله در ۹ دسامبر)
سن پترزبورگ ۹ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۷ ذی حجه ۱۳۲۹
(تلگراف ۹ دسامبر حاوی شرح مکتوب ذیل)
(مورخه ۱۳ دسامبر است)

آقا - باکال احترام خاطر مبارک را مستحضر میدارم که بموجب
تعلیمات مندرجه در تلگراف ۸ شهر حال شما بتاريخ ۱۰ شهر حال من
یادداشت اضافی به کفیل وزارت امور خارجه روس نوشته و توضیح
نمودم که مقصود از عبارت ماده ششم یادداشت مورخه ۸ دسامبر من
این بوده که پس از اعاده نظم در شمال ایران کلیه قشون روس بانضمام
انهاییکه در تبریز و اردبیل هستند باید از ایران خارج بشوند
الحال باکال افتخار سواد شرحی که کفیل وزارت امور خارجه
بتاریخ ۹ دسامبر نگاشته لفاً ارسال میشود مراسله مزبور مبنی بر
این است که آن جناب در موضوع ماده سوم یادداشت من مخالفتی ندارد
و تصدیق دارد که نماینده های دولتین در طهران باید تعلیمات داده
بشود که بدون تأخیر برای انتخاب يك نفر خارجه بجای مستر شوستر
مشورت نمایند مسیو زاتوف نیز اشعار داشته است که اختیارات
این مستشاریکه نامزد خواهد شد باید بکلی بوظایف حوزه اداره
مالیه ایران محدود بشود (جارج پنجن)

(سواد یادداشت جوابیه مسیو زاتوف بسر بجن)

سن پترزبورغ ۹ دسامبر ۱۹۱۱

سفیر کبیر عزیزم — راجع به ماده سوم مسطوره در یادداشت دیروز شما من در مستحضر داشتن شما عجب می‌تمام **که** هیچ جهتی ندارد من مخالفتی در این داشته باشم که بوزیر مختارهای دولتین روس و انگلیس در طهران تعلیمات داده بشود بدون تأخیر در باب انتخاب یکسفر خارجه بجای **مستر شوستر** مشورت بنمایند البته بر طبق قراریکه داده شده این مستشار باید ازین اتباع یکی از دولتین صغیره انتخاب بشود من در صدمم که در این موضوع تلگرافی به مسیو پکلوسکی بنمایم و از او تقاضا خواهم نمود که بدون تأخیر از نتیجه مشاوره با سر جارج بارکلی در این باب من را مطلع بدارد

نکته مهمی که باید جلب توجه شما را بان بنمایم این است **که** لازم است مقدمه حدود اختیارات این مستشار مالیه تعیین بشود باین معنی که اختیارات او باید بکلی منحصر بشود بانچه وظیفه یکسفر مستشار اداره مالیه است این عمل باعث کاسته شدن از اختیاراتی است که مجلس به **مستر شوستر** اعطا نموده بود و مشارالیه بواسطه همین اختیارات قدرت مطلق العنانی پیدا کرده بود مسلماً اگر قائم مقام **مستر شوستر** هم ترتیبش طوری بشود که بتواند همان نفوذ **مستر شوستر** را پیدا بنماید چندان تفاوتی در مجاری امور حاصل نخواهد شد من از مسیو پکلوسکی استفسار خواهم نمود **که**

بعقیده او بهترین طریقی که بوسیله آن بتوان این نتیجه مطلوبه را در باب اختیارات مستشار جدید حاصل نمود چیست
(امضا) نراتوف

(نمره ۲۵۶)

تلگراف سرچین بسر ادوارد کری (واصله در ۹ دسامبر)

سن بطرز بودغ ۹ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۷ ذیحجه ۱۳۲۹

(شرح مختصر مکتوب ذیل مورخه ۱۳ دسامبر بتاریخ)

(۹ دسامبر، تلگرافاً بخاره شده)

با کمال افتخار خاطر مبارک را مستحضرمیدارم که در ملاقات ۹ شهر حال خودم با مسیو نراتوف يك نوبت دیگر اهمیت اوضاع حاضره را مطرح مذاکره قرار دادم من اظهار نمودم اقدامات اخیر دولت روس در ایران تولید مناقشات بسیار در مجلس ملی انگلستان نموده و حتی از هیئت دولت انگلیس استیضاح شده که چرا باید دولت انگلیس بگذارد همچو اقداماتی بفعل برسد بموجب تلگرافاتی که بتازگی از سر جارج بار کلی رسیده ظاهراً دولت ایران حالا برای قبول تقاضاهای روس بیشتر تمایل حاصل نموده اگر نظر بامیدیکه ظاهر شده دولت ایران بهمین زودیها به تقاضاهای روس تمکین خواهد نمود لازم حتمی است که دولت روس دفعه اطمینان قطعی بدهد که بمحض اینکه دولت ایران سه فقره تقاضاهای روس را قبول بنماید قشون روس عودت داده خواهد شد مسیو نراتوف در جواب

اظهار داشت دولت ایران دولت روس را مجبور باین اقدامات نموده
 و تقاضاهای روس هم خیلی معتدل است و چون مسیو سزانوف
 تا چهار شبه آتیه وارد خواهد شد آن جناب نمیتواند عجله این
 مسؤلیت را بعهده خود بگیرد که يك همچو اطمینانیکه من تقاضا
 می نمایم بدهد ولی در این موضوع با رئیس الوزراء مذاکره خواهد
 نمود . و او شخصاً کما می کند محتمل است دولت روس اطمینان
 بدهد که قبل از ۲۱ این ماه قشون از قزوین جلوتر نروند و اگر
 تا ۲۱ سه فقره تقاضاهای روس قبول بشود قشون سیار خود را
 عودت بدهد در صورتیکه در این ضمن واقعه جدیدی از قبیل حمله
 بقونسولگری روس وغیره روی ندهد در باب رجعت قشون
 روس که در تبریز است و بموجب تعلیمات مندرجه در تادگراف ۸ دسامبر
 شما من سابقاً توجه آن جنساب را بدان معطوف داشته بودم
 مسیو تراتف اظهار نمود این مسئله باید موضوع معاهده مخصوصی
 با دولت ایران قرار داده بشود که بجای قشون روس يك عده استعدادی
 از طرف دولت ایران معین بشود که نظم و تأمین را در شمال ایران
 مستقر بدارند پس از آن مسیو تراتف سؤال نموده که اگر
 دولت روس بخواند شخص معینی را برای رئیس الوزرائی ایران نامزد
 بنماید آیا دولت انگلیس با او در این قصد موافقت خواهد نمود
 من اظهار نمودم این مسئله ایست که من نمیتوانم جواب بدهم ولی
 من همینقدر میسدانم که سر اندوارد کری در ضمن مذاکره که

تازگی یا کنت بن کندرف نموده بود اظهار داشته بود دولتین بایستی تشکیل هیئت دولتی در ایرن بنمایند که روابط حسنه نسبت بدولت روس اتخاذ بنمایند من بانجناب پیشنهاد نمودم بهتر آن است که هر قصدی دولت روس برای استقرار روابط خودش با دولت ایران به مبنای مستحکم تری در نظر دارد بتوسط مسیو پکلووسکی در طهران به سر جارج بارکلی عنوان بنماید و این پیشنهاد من را جناب معظم‌الیه پسندیده و پس از آنکه مسیو پکلووسکی با سر جارج بارکلی در آن موضوع مشاوره نمود آنوقت سر جارج بارکلی نظریات خودش را در آن باب به سر ادوارد کری اطلاع خواهد داد

(امضاء) جارج بچنن

(نمره ۲۵۷)

تلگراف سر بچنن به سر ادوارد کری (واصله در ۱۰ دسامبر)

سن پترزبورغ ۱۰ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۸ ذیحجه ۱۳۲۹

(تلگراف ۱۰ دسامبر حاوی شرح مکتوب ذیل)

(مورخه ۱۳ دسامبر است)

آقا - باکمال افتخار سواد مکتوب خصوصی که مسیو زراتوف بمن نوشته لفاً ارسال میدارم مسیو زراتوف در ملو مراسم مزبور بیان نامه از نظریات دولت روس در موضوع شاه مخلوع ارسال داشته است

(امضاء) جارج بچنن

(سواد مرسله خصوصی مسیو تراتف به سر بچان)

سن پترزبورغ ۱۰ دسامبر ۱۹۱۱

سفیر کبیر عزیزم — لفاً بیان نامه از نظریات دولت متبوعه خودم در باب شاه مخلوع ارسال میدارم که باضافه این موضوع با سایر مواد مشروحه شما هم که روز جمعه بمن دادید موافقت دارد من مصلحت در این دیدم که شرح نظریات خودمان را در باب اعمال آتیه قشون روس که حالیه در قزوین هستند بان اضافه بنمایم

من امیدوارم چنانچه از طرف سر ادوارد کری تقاضا شده بود این بیان نامه بروفق دلخواه او را از کما کیم مسلک روس در ایران مسبوق خواهد نمود که بتواند در پارلمان در این باب توضیحات لازمه را بدهد

(امضاء) تراتف

(سواد بیان نامه مسیو تراتف ملغوفه در یادداشت فوق)

اگرچه دولت امپراطوری روس کراراً اظهار داشته است که اقدامات قشونیکه مجبوراً در ایران نموده بهیچوجه مدخلیتی بمجاهدات محمد علی شاه برای بدست آوردن سلطنت ایران ندارد اکنون هم میان دارد یک نوبت دیگر تکرار بنماید وبطریق صریح قطعی اظهار بدارد که عملیات قشونی دولت روس در ایران بهیچوجه من الوجوه مدخلیت با اقدامات محمد علی شاه ندارد دولت روس بهیچوجه میل ندارد که همچو نسبتی باو داده بشود که پس از اشتها راتیکه خودش در بدو امر داده است و مداخله نمودن خودش را در باب مجادلات بین

شاه مخلوع و دولت حاضره ایران رسماً اعلام داشته الحال قصد اقدامات برخلاف آنرا داشته باشد و بخواهد سلطانی برای ایران تعیین نماید بنا بر این دولت اعلیحضرت امپراطوری اظهار می نماید که اسکر شاه مخلوع بخواهد حضور قشون سیار روس را در ایران مفتاح شمرده و از آن انتفاعی حاصل نموده مقصود خود را انجام بدهد دولت روس بدون اینکه مقدمه ترتیبی در این باب بدولت انگلیس بدهد معظم الیه را بسمت سلطنت در آن مملکت نخواهد شناخت

دولت امپراطوری روس از مذاکره سر بچین در باب اینکه کابینه لندن مصمم هستند مساعدت مجددانه در استقرار روابط صحیحه بین دولتین روس و ایران بنمایند نهایت مسرت را حاصل نموده همچنین دولت روس از موافقت دولت انگلیس در باب تشکیل یک کابینه در ایران که نسبت بدولت روس روابط محتملتری اتخاذ بنمایند مشغوف است وزارت خارجه دولت اعلیحضرت امپراطوری بیان می نماید که دسته قشون روس مجموعه در قزوین قبل از ۲۱ دسامبر بطرف طهران حرکت نخواهند نمود مگر اینکه در صورت خطرناک شدن اوضاع وزیر مختار روس مجبور بشود که قبل از تاریخ مزبور قشون را بطهران احضار نماید دولت اعلیحضرت امپراطوری نهایت اشتیاق را دارد که زودتر قشون مزبور را از قزوین عودت بدهد و بعضی تمکین نمودن دولت ایران بتقاضاهای روس این عمل بموقع اجرا گذارده خواهد شد دولت روس امیدوار است که حادثه جدیدی از قبیل

اعمال تهدید آمیز نسبت بافراد مامورین دولت روس و منہاجہ با ماکن دولت روس یا قشون روس و اعمال تغییر آمیز نسبت بدولت روس و خلاف نظم از هر قبیل و غیره در ایران رخ نماید چون اقدام به هر یک از این نوع اعمال برعکس رجعت قشون را غیر ممکن می نماید
بتاریخ ۱۰ دسامبر ۱۹۱۱

(نمره ۲۵۸)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۱۱ دسامبر)
طهران ۱۱ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۹ ذیحجه ۱۳۲۹
وزیر مختار روس بمن اطلاع داده که قشون روس تا فردا یاپس فردا در قزوین جمع خواهند شد

(نمره ۲۵۹)

تلگراف سر جارج بارکلی بسر ادوارد کری (واصله در ۱۱ دسامبر)
طهران ۱۱ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۹ ذیحجه ۱۳۲۹ رجوع بتلگراف ۸ دسامبر بمن
دیروز مراسله خصوصی بوزیر امور خارجه ایران نوشته و نظریات
مندرجه در تلگراف ۳۰ نوامبر شمارا تکرار نموده و اظهار
امیدواری نمودم که انشاء الله کابینه در متقاعد نمودن مجلس بقبول
تقاضاهای روس موفق شده در ضمن مذاکره که امروز صبح با
وزیر امور خارجه بیسان آمد جناب معظم الیه بمن اطلاع داد که
بعضی تغییرات در هیئت کابینه داده شده و امروز هیئت جدید کابینه
بمجلس معرفی خواهند شد . آن جناب بمن اطمینان داد که

هیئت جدیدی که برای کابینه ترتیب داده شده اشخاصی هستند که محل وثوق مجلس هستند و مجلس مصمم است باین کابینه جدید اختیار تام بدهد که در مواد التیماتوم بخوی که باستقلال ایران بر نخورد بادت روس قراری بدهند وزیر امور خارجه نیز اظهار داشت رأی کابینه بر این تعلق گرفته که انفصال خزانه دار کل را با خسران فوق العاده که دارد قبول بنمایند و ماده دوم التیماتوم روس را هم قبول بنمایند در صورتیکه به ترتیب ذیل اصلاح بشود : —

“ دولت ایران سعی خواهد نمود که در کمترات نمودن مستخدمین خارجه هر نوع اشکالاتی را که باعث تضییع منافع دولتی باشد مرتفع بدارد ”
 من در جواب اظهار نمودم که این عنوان با عبارتی که آن جناب بوزیر مختار روس پیشنهاد نموده بود متباین است ولی وزیر مزبور عبارت فوق را مرتجع و اصلاح میدانست

وزیر امور خارجه ایضاً اظهار نمود که تقاضای سوم هم قبول خواهد شد در صورتیکه بدولت ایران اطمینان داده بشود که دولت روس يك مبلغ گزافی برسم خسارت مطالبه نخواهد نمود بلکه تقاضای يك مبلغ خسارتی خواهد نمود که با وجود عسرت فوق العاده که امروزه دولت ایران دارد بتواند از عهده تأدیه آن مبلغ برآید

در خاتمه صحبت آن جناب درخواست نمود که دولت انگلیس حسن مساعدت خود را مبذول بدارند که مادامیکه دولت ایران مشغول ترتیب قراری در این باب هست قشون روس در قزوین توقف بنمایند

(نمره ۲۶۰)

تاکر اف سر جارج بارکلی به سر ادوارد گری (واصله در ۱۱ دسامبر) طهران ۱۱ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۹ ذیحجه ۱۳۲۹

وزیر امور خارجه ایران امروز صبح بمن اطلاع داد که مسموع نموده است دولتین روس و انگلیس مصمم هستند در باب اصلاح روابط خودشان با دولت ایران ترتیب بر کرامی بدهند لهذا او در صدد است بوزیر مختار ایران مقیم لندن تعالیم بدهد که از طرف دولت ایران از شما خواهش بنماید که در مذاکرات در این موضوع وزیر مختار مزبور را هم مشترک بنماید دولت ایران نیز میل دارد در هر قراردادیکه از این مذاکرات استخراج بشود ثلثیناً شرکت داشته باشد آن جناب اظهار داشت دولت ایران نهایت اشتیاق را دارد که از این نوع گرفتاریهای خارجی که تا حال دولت ایران را از رسیدگی بامور داخلی خودتی بازداشته آسوده بشود بانجهت نهایت میل را دارد که تأسیس روابط حسنه مستدامی بادولت روس بنماید و برای نیل باین مقصود اگر دولت ایران در مذاکراتی که در پیش است شرکت حاصل بنماید اصوب است چون بواسطه این اشتراك دولت ایران از نظریاتیکه هست مسبوق شده و در صدد تدارك ترتیبات لازمه در ایران بر میاید صكه هر قراری بالاخره بعد از مذاکرات داده بشود قبول بنماید والا ممکن است يك قراری بین دولتین روس و انگلیس داده بشود که وقتیکه بدولت ایران پیشنهاد

بشود قبول آن برای دولت ایران غیر ممکن باشد

(نمره ۲۶۱)

تلگراف سرادواردگری به سر بجن

وزارت خارجه ۱۱ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۹ ذیحجه ۱۳۲۹

رجوع بتلگراف ۸ دسامبر شما - شرحی را که در باب شاه مخلوع
مسیو زانوف پیشنهاد نموده اید پسندیدم عبارت تصحیح شده
در این موضوع را اسکر مسیو سازانوف تصدیق بنماید ما قبول
خواهیم نمود

(نمره ۲۶۲)

تلگراف سرادواردگری به سر بجن

وزارت خارجه ۱۱ دسامبر ۱۹۱۱

وزیر مختار ایران بمن اطلاع میدهد که انفصال مستر شوستر را دولت
ایران قبول نموده مشارالیه اظهارات مشتاقانه نموده که يك عبارت
دیگری در باب مستشارهای خارجه ترتیب داده بشود و مداخله
من را در این موضوع درخواست نموده من جواب دادم هیچنوع
قوی در این باب نمیتوانم بدهم چون دولت روس تقاضاهائی پیشنهاد
نموده و نسخ آن با مقامات آن دولت متباین است هر صورت
اگر يك نوع عبارت دیگری ترتیب داده بشود که مبنی به تأمینات
کفی در باب مستشارهای آتیه باشد من خیلی خوشوقت خواهم
شد ولی وضع طرح نمودن آن قسمی باشد که قبول آن برای دولت

ایران سهل تر باشد من کان میکنم اولی آنستکه در این موضوع دولت ایران مستقیماً با وزیر مختار روس مقیم طهران مذاکره بنماید شما بکنبل وزارت امور خارجه روس اظهار بدارید که اگر دولت روس بتواند بدون تحریف اساس این مسئله عبارت آنرا تغییر بدهد آنوقت من به سر جارج بارکلی تعلیمات خواهم داد که در طهران برای متقاعد نمودن دولت ایران در قبول آن مساعدت بنماید

وزیر مختار ایران امروز از من خواهش نموده که هرگاه سوای سه فقره تقاضاهای اساسی دولت روس مایل باشد تغییرات دیگری هم در اوضاع داده بشود محرمانه با دولت ایران مذاکره بنماید که قرار آن داده بشود لازم نیست دیگر تقاضاهای آشکار پیشنهاد بنمایند

من جواب دادم همینکه سه فقره تقاضاهای روس تمکین شد من حاضرم در این موضوع نفوذ خودم را بکار ببرم ولی مشروط بر اینکه بمن اطمینان داده بشود که واقعاً دولت ایران میل بموافقت بادولتین دارد (امضا) ادوارد کری

(نمره ۲۶۳)

مراسله سر ادوارد کری بسرجارج بارکلی

وزارت خارجه ۱۱ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۹ ذیحجه ۱۳۲۹

آقا - در ه شهر حال وزیر مختار ایران بوزارت خارجه آمده و بطور غیر رسمی سؤال نمود آیا دولت انگلیس حاضر خواهد

بشود قبول آن برای دولت ایران غیر ممکن باشد

(نمره ۲۶۱)

تلگراف سرادواردگری به سرپنجن

وزارت خارجه ۱۱ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۹ ذیحجه ۱۳۲۹

رجوع بتلگراف ۸ دسامبر شما - شرحی را که در باب شاه مخلوع
بعسوی زاتوف پیشنهاد نموده اید پسندیدم عبارت تصحیح شده
در این موضوع را احکام مسیو سزازتوف تصدیق بنماید ما قبول
خواهیم نمود

(نمره ۲۶۲)

تلگراف سرادواردگری به سرپنجن

وزارت خارجه ۱۱ دسامبر ۱۹۱۱

وزیر مختار ایران بمن اطلاع میدهد که انفصال مستر شوستر را دولت
ایران قبول نموده مشارالیه اظهارات مشتاقانه نموده که يك عبارت
دیگری در باب مستشارهای خارجه ترتیب داده بشود و مداخله
من را در این موضوع درخواست نموده من جواب دادم هیچنوع
قوی در این باب نمیتوانم بدهم چون دولت روس تقاضاهائی پیشنهاد
نموده و نسخ آن با مقامات آن دولت متباین است بهر صورت
اگر يك نوع عبارت دیگری ترتیب داده بشود که مبنی به تأمینات
کفی در باب مستشارهای آتیه باشد من خیلی خوشوقت خواهم
شد ولی وضع طرح نمودن آن قسمی باشد که قبول آن برای دولت

ایران سهل تر باشد من کمان میکنم اولی آنستکه در این موضوع دولت ایران مستقیماً با وزیر مختار روس مقیم طهران مذاکره بنماید شما بکنیل وزارت امور خارجه روس اظهار بدارید که اگر دولت روس بتواند بدون تحریف اساس این مسئله عبارت آنرا تغییر بدهد آنوقت من به سر جارج بارکلی تعلیمات خواهم داد که در طهران برای متقاعد نمودن دولت ایران در قبول آن مساعدت بنماید

وزیر مختار ایران امروز از من خواهش نموده که هرگاه سروای سه فقره تقاضاهای اساسی دولت روس مایل باشد تغییرات دیگری هم در اوضاع داده بشود محرمانه با دولت ایران مذاکره بنماید که قرار آن داده بشود لازم نیست دیگر تقاضاهای آشکار پیشنهاد بنمایند

من جواب دادم همینکه سه فقره تقاضاهای روس تمکین شد من حاضرم در این موضوع نفوذ خودم را بکار ببرم ولی مشروط بر اینکه بمن اطمینان داده بشود که واقعاً دولت ایران میل بموافقت بادولتین دارد (امضا) ادوارد کری

(نمره ۲۶۳)

مراسله سر ادوارد کری بسرجارج بارکلی

وزارت خارجه ۱۱ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۹ ذیحجه ۱۳۲۹

آقا - در شهر حال وزیر مختار ایران بوزارت خارجه آمده و بطور غیر رسمی سؤال نمود آیا دولت انگلیس حاضر خواهد

بود که اقدامات در خواش نمودن از دولت روس بنیاید که قشون خود را از قزوین جلوتر نبرد که بحالی برای دولت ایران حاصل بشود که بتوانند مشورت بنمایند بچه نوعی بهتر میتوانند تقاضاهای دولت روس را قبول بنمایند

سر نیکلسن میرزا مهدیخان جواب داد بعقیده او بهترین و مستقیم ترین طریق برای دولت ایران این است که در طهران یا وزیر مختار روس مذاکره بنمایند چون با ترتیب حاضره برای دولت انگلیس مشکل است بتواند این اقدام را بنماید (امضا) ادوارد کری
(نمره ۲۶۴)

مکتوب سر ادوارد کری بسر جارج بارکلی

وزارت خارجه ۱۱ دسامبر ۱۹۱۱

آقا - وزیر مختار ایران در ۸ شهر حال بوزارت خارجه آمده و با کمال اشتیاق تقاضا نمود که دولت انگلیس سعی بنماید دولت روس را متقاعد بنماید که ماده دوم تقاضاهای خود را اصلاح بنمایند

سر نیکلسن میرزا مهدیخان جواب داد که چندی اقبل پیش از آنکه این اختلافات موجوده ظاهر بشود سفارتین دولتین در دو وهله يك همچو خواهشی در باب مستخدمین خارجه از دولت ایران نمودند آن خواهش دولتین برای اخلال نمودن در استقلال ایران عنوان نشده بود بلکه بقصد این بود که از پیش آمد يك همچو مناقشه و اختلافی جلوگیری بشود میرزا مهدیخان اظهار داشت شارژدافر

ایران از سن پترزبورگ باو تلگراف نموده است که ممکن است دولت روس راضی به تسویه این مسئله بشود

سر نیکلسن جواب داد اگر دولت روس حاضر باشد که تغییری در عبارت ماده دوم التیماتوم بدهد و رفع نگرانی دولت ایران بشود از طرف دولت انگلیس هیچگونه مخالفتی نخواهد شد (امضا) ادوارد کری (نمره ۲۶۵)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۱۲ دسامبر)

طهران ۱۲ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۰ ذیحجه ۱۳۲۹

سفارت روس از اظهار امیدواری دولت ایران در باب احتمال راضی شدن دولت روس بتغییر عبارت ماده دوم التیماتوم مستحضر شده و همکار روس من دیشب بدولت ایران اطلاع داد که دولت متبوعه او هیچوجه باو اجازه نداده است که در باب مواد التیماتوم مذاکره نماید و کابینه باید در مذاکره با مجلس برای متقاعد شدن بقبول تقاضاهای روس در باب عین عبارت سه فقره مواد التیماتوم گفتگو بنماید که بدون تغییر و تبدیل پذیرفته بشود

(نمره ۲۶۶)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۱۲ دسامبر)

طهران ۱۲ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۰ ذی حجه ۱۳۲۹

رجوع بتلگراف دیروز من

دیروز بعد از ظهر مجلس سرآمنه عقد شد و کابینه هم که گویا از

طرف وزیر امور خارجه بانها تهديدات شده بود حضور داشتند
ازقرار مسموع در جلسه مزبور تشددات بسيار بوده ،
در آنروز هيچ اعتقاد مجلس عانی نشد و اعضاء کابينه هم رسماً
معرفی نشدند

(نمره ۲۶۷)

تلگراف سر جارج بار کلی به سرادوار دگری (واصله در ۱۲ دسامبر)
طهران ۱۲ دسامبر ۱۹۱۱
رجوع بتلگراف ۶ دسامبر من - بموجب اطلاعی که از وزیر امور
خارجه کسب شده قشونیکه از طرف دولت برای کرمانشاه فرستاده
شده الحال وارد کرمانشاه شده اند

(نمره ۲۶۸)

تلگراف سر جارج بار کلی به سرادوار دگری (واصله در ۱۲ دسامبر)
طهران ۱۲ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۰ ذیحجه ۱۳۲۹
اطمینانیکه وزیر امور خارجه ایران بمن داده بود که مجلس کابینه
جدید را محل وثوق و اعتماد خود قرار خواهد داد صورت نگرفت
الحال بر من معلوم شده که علت رسماً معرفی نشدن کابینه به
مجلس این بوده که مجلس راضی نشده است اختیار تام به کابینه بدهد
که در باب اختلافات موجوده بادوات روس قرار قطعی بدهند
راوی این خبر از ملاحظه وضع مجلس بکلی مأیوس است که
بشود امید بموافقیت مجلس در موضوع فوق الذکر داشت راوی مزبور

اظهار داشت که کابینه مصمم است مناقشه با دولت روس را ختم نماید
و وسیله دیگری بجز رضایت مجلس بدست بیاورد

(نمره ۲۶۹)

تلگراف سر بچان بسر ادوارد کری (واسله در ۱۲ دسامبر)

سن پترزبورغ ۱۳ دسامبر ۱۹۱۱

(شرح مختصر مکتوب ذیل مورخه ۱۳ دسامبر)

(در ۱۲ دسامبر تلگراف اخباره شده)

در طی مذاکره که در تاریخ ۱۲ شهر حال با مسیو زاتوف
بعیان آمد به آنجناب اظهار داشتیم که عبارت یاد داشت او قدری من
را نگران نموده چون آنطوری که بمن وعده شده بود و من
منتظر بودم آن مطالب بعبارت صریح نوشته نشده است جناب
معظم الیه این اظهار من را قبول نموده وعفیده اش بر این بود که
اطمینانی که بموجب آن یاد داشت داده شده چه در باب شاه مخلوع
و چه در باب عودت قشون روس کاملاً واضح و صریح بوده است .
پس از آن من اصرار نمودم آنجناب عبارت دیگری برای
ماده دوم التیام طرح نماید که اسباب سهولت قبول آن برای دولت
ایران فراهم شود و پیشنهاد نمودم که اگر که (مشورت بجای لفظ
(رضایت) در ماده مزبور نصب بشود این مقصود حاصل خواهد
شد مسیو زاتوف جواب داد این تغیر محال است و همچنین
چندین قسم پیشنهاد دیگری را هم که من در باب تغیر عبارت ماده

مزبور نمودم رد نمود آنجناب اظهار داشت که در اصل مبنای التیام نمیتواند هیچ تغییری بدهد ولی او بی میل نیست که در عبارت این ماده جرح و تعدیل بشود و او به مسیو پکلوسکی اختیار داده است که سعی بکنند عبارت دیگری پیدا بنماید که دفع این تردید دولت ایران را بنماید و تصریح نموده است اگر الفاظ دیگری بتوان طرح نمود که همان معنی را داشته باشد معظم الیه چندان اصراری نخواهد داشت که حتما کله (رضایت) و (تعهد) در ماده مزبور ذکر بشود مثلا اگر دولت ایران اظهار بدارد که در آیه هیچ مستشار خارجه ما را بدون (موافقت) یا (میل) سفارتین باستخدام نخواهد پذیرفت آن جناب بدان اقناع خواهد شد.

من مفاد اظهارات شما را بوزیر مختار ایران که در تلگراف ۱۱ دسامبر شما مندرج بود بانجناب اطلاع دادم و مسیو زاتوف اظهار مسرت از این عنوان شما بوزیر مختار مزبور نموده بموجب اختیاری که از جنابعالی داشتم به جناب معظم الیه اطمینان دادم که سرادوارد کری بسرجارج بارکلی دستور العمل خواهند داد در باب هر عنوانی که مسیو پکلوسکی برای تاسیس روابط مستحسنة بین روس و ایران بنماید با او مشورت و موافقت بنماید و خود سرادوارد کری هم صمیمانه مایل و حاضر هستند که هر پیشنهادی در اینخصوص از طرف دولت روس بشود در اجرای آن مساعدت بنمایند و آن جناب

اظهار امتنان از این معیت شما نمود . مسیو نراتوف اظهار نمود
 البته مسیو پکلووسکی در مذاکره با سر جارج بارکلی در باب هریشنهادیکه
 دولت روس برای ترتیبات پلیسی در ایران صلاح بداند قصور نخواهد
 نمود ولی آنچه من استنباط نمودم مسیو نراتوف لازم نمیداند در باب
 مطالبی که اختصاصاً مدخلیت بمنافع دولت روس دارد مشاوره بین
 سر جارج بارکلی و مسیو پکلووسکی واقع بشود (امضاء) جارج پچن
 (نمره ۲۷۰)

تلگراف سر ادوارد کری به سر پچن

وزارت خارجه ۱۲ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۰ ذیحجه ۱۳۲۹
 اگر چه ما نمیتوانیم با سالت دولت روس در این باب مخالفت بنمائیم ولی
 با وجود این ما باید قراری بگذاریم که يك ماء و ریت دیگری در خارج
 از منطقه روس برای مستر لکفر تحصیل بنمائیم ما امیدواریم دولت
 روس تا این درجه موافقت خواهد نمود که بگذارد مستر لکفر
 اینقدر تأمل بکند که تعیین مشغله جدیدی برای او بشود و آنوقت
 منفصل بشود

این تلگراف راجع بتلگراف ۹ دسامبر شماست

(نمره ۲۷۱)

تلگراف سر ادوارد کری به سر پچن

وزارت خارجه ۱۲ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۰ ذیحجه ۱۳۲۹
 رجوع بتلگراف ۱۱ دسامبر من در باب عبارت ماده دوم التپانوم

سفير كبير روس بن اطلاع ميدهد كه ممكن است يك همچو
تغيري در ماده دوم التياتوم داده بشود ولي فقط در صورتيكه
وزير مختار روس مقیم طهران طرح عبارت آن را بنماید
من جواب دادهام كه اگر وزير مختار روس تغییری در عبارت
ماده دوم التياتوم بدهد و پس از آن دولت ایران از ما درخواست
صلاحیت بنماید ما بدولت مزبور نصیحت خواهیم نمود كه آن عبارت
اصلاح شده را قبول بنمایند

(نمره ۲۷۲)

مکتوب سر ادوارد کری بسربچین

وزارت خارجه ۱۲ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۰ ذیحجه ۱۳۲۹
آقا - كنت بن كندرف امروز بن اظهار داشت كه مسیوسازانوف
در پاریس باو گفته است كه او نه فقط مصمم است معاهده روس
و انگلیس را محفوظ بدارد بلكه عزم راسخ دارد كه روابط بین
روس و انگلیس را پیوسته منظور داشته باشد چون معاهده مزبور
بسته بروابط این دو دولت است مسیوسازانوف پس از آنكه
مواد مرقومه من راجع به نکات پائینی ایران را قرائت نموده اظهار
داشته است كه هیچ عبارتیكه محل ایراد او باشد در مواد مزبور
ملاحظه نمی نماید ولی قشون ساخلو روس در تبریز و اردبیل را
فقط وقتی میتوان عودت داد كه استقرار نظم در آن نواحی مسلم
بشود من برای كنت بن كندرف توضیح نمودم كه من مجبور

بودم قشون ساخلو در تبریز و اردبیل را در این مورد اسم ببرم چونکه اگر اسمی از آن نمی بردم از یادداشت من همچو معلوم میشد که علت اصلی اعزام قشون بانجاها مفقود است و توقف آن قشون در آنجاها دائمی خواهد بود

من اظهار نمودم پس از آنکه مواد ثلاثة التیاتوم دولت روس پذیرفته شد ما باید باهم معیت نموده و دولت ایران را به صراط مستقیم بگماریم چندی قبل ما پیشنهاد نموده بودیم که دولت ایران باید برای تشکیل قشون منظمی بجهت تأمین طرق جنوب صاحب منصبان انگلیسی بگمارد همین طریق بایستی دولت ایران بالاخره يك عده قشونی در تحت فرماندهی صاحب منصبان روسی ترتیب بدهد که مراقب حفظ انتظام در شمال ایران باشند اگر آن پیشنهاد ما بموقع اجرا گذارده شده بود طولی نکشیده بود که استقرار نظم در شمال ایران بیش از آن اندازه میشد که در عرض چند ساله اخیر تا حال دیده شده و آنوقت تمام قشون روس ممکن بود عودت داده بشود

نتیجه اشکالات موجوده هم ممکن است بهمین قسم بحدی مطبوع بشود که تا حال مشابه آن دیده نشده باشد (امضا) ادوارد گری

(نمره ۲۷۳)

تاگراف سرچارچ بازرگانی به سر ادوارد گری (واصله در ۱۳ دسامبر)

طهران ۱۳ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۱ ذیحجه ۱۳۲۹

رجوع بتاگراف ۱۲ دسامبر من — دیشب وزیر امور خارجه ایران

با وزیر مختار روس ملاقات نموده و عبارت دیگری از برای ماده دوم تقاضاهای روس طرح و عنوان کرده که از قرار ذیل است :-

“ در باب کنترات مستشارها و صاحب منصبان خارجه که دولت ایران برای اصلاح کلیه امورات لازم داشته باشد چون دولت ایران مایل است در هر موردی روابط مستحسنه با دولتین انگلیس و روس را منظور بدارد مراقبت خواهد نمود که انتخاب این نوع مستخدمین بقسمی بشود که برای منافع مشروع دولتین در ایران مضر نباشد بنا بر این دولت ایران حاضر خواهد بود که در باب این قسم مستشارها و صاحب منصبان با سفارتین تبادل نظریات بنماید “

وزیر امور خارجه بوزیر مختار روس اطمینان داده که اگر دولت روس این عبارت را قبول بنماید دو ماده دیگر التیهاوم را هم دولت ایران قبول خواهد نمود اگر مجلس هم از قبول آن امتناع بنماید مجلس را منفصل خواهند نمود وزیر مختار روس عبارت مذکور را بدولت متبوعه خود پیشنهاد نمود

(نمره ۲۷۴)

تلگراف سرجارج بارکلی به سرادواردگری (واصله در ۱۳ دسامبر)
 طهران ۱۳ دسامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۱ ذیحجه ۱۳۲۹
 قونسول انگلیس بتاریخ ۸ دسامبر شرح ذیل را از مشهد تلگراف نموده و دیروز واصل شده :-

اوضاع اهمیت حاصل نموده چون اهالی مسلح شده اند .